

FONS MARTI MASSAFONT COSTALS

1 ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

- 1.1 CAT/CRDI/145
- 1.2 Fons Martí Massafont Costals
- 1.3 1947-1998 (predomina 1947-1977)
- 1.4 Fons
- 1.5 37.142 fotografies (36.583 negatius, plàstic, 135mm, b/n; 487 negatius, plàstic, 9x12, b/n; 32 negatius, plàstic, 9x12, color, 27 negatius, vidre, 6x9, b/n; 1 negatiu, vidre, 9x12, b/n; 12 negatius, vidre, 10x15, b/n; 185 positius, paper, diferents formats, blanc i negre i color)

2 ÀREA DE CONTEXT

- 2.1 Martí Massafont Costals.
- 2.2 Martí Massafont Costals (Barcelona, 1918- Girona, 2012). Des de petit, va manifestar la voluntat de ser fotògraf, però les necessitats econòmiques familiars li van fer descartar aquest ofici per, finalment, anar a treballar a la ferreteria Escatllar. L'any 1947 va recuperar el vell projecte de dedicar-se a la fotografia i amb un préstec va aconseguir comprar una càmera rudimentària amb la qual va aprendre de forma totalment autodidacta les bases de la fotografia.
De dilluns a dissabte feia de dependent i els diumenges de fotògraf. S'instal·lava en zones de pas que li asseguraven la clientela, com el pont de Pedra, la rambla Verdaguer o a l'alçada del pont de la Palla o el de Sant Agustí. Malgrat que treballava tot l'any, els dies de més feina coincidien amb les Fires i Festes de Sant Narcís, el dia de Tots Sants, el Diumenge de Rams i el Divendres Sant, dies assenyalats en què s'aplegava el màxim de gent al carrer.
Les fotografies que feia durant el cap de setmana eren lliurades a domicili al cap de tres dies. Per complir amb els clients ell i la seva esposa Maria Fontanils dedicaven bona part de la nit a revelar-les al soterrani de casa seva, al carrer Canonge Dorca, on tenien muntat un rudimentari laboratori.
La bona relació amb diferents estaments i institucions de la ciutat li varen permetre fotografiar persones i llocs que no estaven a l'abast d'altres fotògrafs com ara l'Hospital de Santa Caterina, l'Hospital Militar, l'Hospici Provincial o alguns dels convents de la ciutat. Un capítol a part mereix la relació amb l'Escolania del Mercadal, on el seu fill Lluís va fer d'escolà durant uns anys. Martí Massafont fou l'encarregat de fotografiar algunes de les actuacions i activitats del cor, així com les Diades de Germanor, unes trobades anuals dels antics escolans de l'Escolania del Mercadal que Martí Massafont va fotografiar íntegrament fins a la mort del seu director, mossèn Ferran Forn.
El gran canvi en la seva carrera va arribar amb la compra d'una càmera Leica l'any 1951. La nova càmera i l'aparició dels flaixos van permetre que les fotografies de carrer i d'esdeveniments socials s'alternessin amb reportatges fotogràfics fets per encàrrec que varen permetre al fotògraf consolidar-se en la seva professió. Posteriorment també va adquirir una càmera Linhof Super Technika V amb la que va realitzar treballs més professionals per encàrrec. El que en un principi era un treball de supervivència, amb el temps va arribar a proporcionar-li més guanys que la seva feina com a dependent. Malgrat això, va alternar les dues feines fins a la seva jubilació. Va morir a Girona el 12 de juny de l'any 2012.
Algunes de les seves fotografies varen ser publicades en premsa o en revistes locals, com el diari Los Sitios, la revista Vida Catòlica o la Revista de Girona.
- 2.3 En origen el fons es conservava al domicili dels familiars de Martí Massafont.
Els negatius de 135mm van ingressar al CRDI instal·lats dins capsos rotulades amb els anys corresponents. Dins les capsos, els negatius enrotllats estaven embolicats amb paper i una goma elàstica on constava una breu identificació i la data. Els negatius posteriors a l'any 1964 tenien cinta adhesiva enganxada directament al suport.
Els negatius plàstic 6x9 i 9x12 estaven instal·lats en 8 àlbums numerats. Algunes de les imatges estaven identificades i datades.
També ingressa una capsos amb 185 positius paper en diferents formats.
La primera intervenció que es va portar va consistir en seleccionar els reportatges i segregar els de temàtica social privada, com casaments, batejos, comunions o escenes familiars privades, que resten en mans de la família.

L'any 2011 es va realitzar una primera indexació simple de tot el material en una base de dades en format FileMaker on es va recollir la informació continguda en els negatius. També es va instal·lar els materials en caixes respectant la seva ordenació original.

En una segona intervenció l'any 2016 es va elaborar un catàleg partint de la descripció bàsica ja existent. En una base de dades en format FileMaker es van identificar els diferents reportatges a partir dels continguts. També es van digitalitzar 10.883 fotografies en base a una selecció del total i es va fer la instal·lació definitiva dels negatius de 135mm enrotllats i dels formats 6x9 i 9x12 en fundes de protecció íntima i caixes adients per a la seva conservació.

Finalment, l'any 2017 es va catalogar i indexar a nivell d'unitat documental simple el total d'imatges digitalitzades i es van publicar al web.

Queda pendent la catalogació i instal·lació en materials de conservació dels positius en paper.

- 2.4 Donació de la família Massafont, ratificada per acord de la Junta de Govern Local el 13 d'abril de 2012.

3 ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

- 3.1 Conté bàsicament fotografia de seguiment de diferents aspectes de la vida cultural i social de la ciutat de Girona. Pel seu volum i la seva continuïtat en el temps, així com per la seva excepcionalitat, tenen especial interès els reportatges de l'Hospital de Santa Caterina, l'Hospital Militar, l'Hospici Provincial, l'Escolania del Mercadal i d'alguns dels convents de la ciutat.

Entre els seus reportatges més destacats hi ha esdeveniments excepcionals per la ciutat com la visita del General Franco l'any 1949, l'arribada de la Verge de Fàtima el 1951, la inauguració del barri de Sant Narcís l'any 1952, l'enterrament del bisbe Josep Cartaña el 1963, o la Missió Infantil del 1965. També les condicions meteorològiques adverses com les inundacions de 1960 o les nevades de 1954. Altres reportatges testimonien la vida a la ciutat al llarg dels anys cinquanta i seixanta com les revetlles a la piscina de la Devesa, els carnivals que se celebraven en domicilis privats o al Casino Gironí o les festes del Mercadal.

- 3.2. Les fotografies s'han classificat d'acord amb el quadre de classificació on el primer nivell reflecteix l'àmbit de producció del fotògraf i el segon la pràctica fotogràfica.
- 3.3 S'ha portat a terme una operació d'avaluació i tria del fons. S'ha retornat a la família la documentació que no obeeix als criteris de selecció de l'Arxiu Municipal de Girona.
- 3.4 No es preveuen ingressos addicionals al fons.

4 ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

- 4.1 Lliure accés a la consulta.
- 4.2 L'Ajuntament de Girona en deté tots els drets d'explotació d'acord amb el conveni de donació i els terminis que estableix la legislació i n'autoritza la reproducció sota les condicions establertes en cada cas pel Centre de Recerca i Difusió de la Imatge.
- 4.3 La presència de text es limita als àlbums i als papers que embolcallaven els negatius on originalment estaven instal·lats els materials que ha permès la seva identificació i datació. També hi ha alguns negatius que presenten inscripcions en tinta directament sobre el suport plàstic.
En català.
- 4.4 Els materials presenten en general un bon estat de conservació. Alguns materials presenten restes de cola de les etiquetes adhesives utilitzades directament sobre el negatiu
- 4.6 Existeix un instrument de descripció a nivell de reportatge fet l'any 2016 en base a la descripció per reportatges de 2011. El catàleg vigent es pot consultar a:
http://www.girona.cat/sgdap/cat/consulta_docs_sense_digitalitzar2.php
[Consulta:02/05/2017]
També es troba a consulta la descripció a nivell d'unitat documental simple de 10.883 imatges digitalitzades que corresponen a una selecció sobre els reportatges. Es poden consultar a:
<http://www.girona.cat/sgdap/cat/consulta.php>
[Consulta:02/05/2017]

5 ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

- 5.1 Els originals es troben al CRDI (Centre de Recerca i Difusió de la Imatge) de l'Arxiu

- Municipal de Girona.
- 5.2 Existeixen reproduccions digitals d'una selecció a nivell de reportatge. Es conserva el màster de la captura (format IIQ) al repositori de l'Ajuntament de Girona.
En el fons de l'Escolania del Mercadal es conserven alguns positius en paper dels reportatges que el fotògraf fa fer per l'entitat.
- 5.3 Es desconeix si existeixen en altres arxius unitats de descripció relacionades amb el fons.
- 5.4 *Bibliografia:*
NAVARRETE, Fina, PARÉ, Pep. *Martí Massafont Costals*. Girona: Ajuntament de Girona; Rigau Editors. 2012 (Girona Fotògrafs; 8).
- 6 ÀREA DE NOTES**
- 6.1 En alguns negatius hi consta el nom de J. Font com a autor.
- 7 ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ**
- 7.1 Informació continguda en la unitat de descripció.
La catalogació d'aquest fons va rebre subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, convocatòria de 2017 (núm. expedient CLT011/17/00007).
- 7.2 Descripció feta seguint les recomanacions de la Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC) i, pel que fa a l'estructuració i codificació de la fitxa de fons, la Norma Internacional de Descripció Arxivística ISAD(G).
- 7.3 Descripció realitzada Fina Navarrete (2017).

Amb el suport del Departament de Cultura:

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**